

נאר פאנייר

לאה פורת נגד תיאטרון חיפה * שיקספיר בסין *

סיפור אהבה מצרייהודי * המונופול הכנעני של בנימין

תמוז * רומן אוטוביוגרפי של סמיה אל-קאסם

תיאטרון

נומרוס פורתוס

כמה מהמטרות העיקריות של המועצה לתרבות ולאמנות בהנהלת הגב' לאה פורת הם: פיזור מוקדי התרבות בישראל ויצירת תשתית תרבותית יוצרת וצריכה כנייה מחוץ למרכזי התרבות הקיימים. אלא שקומסרית התרבות פורת * שורמת על מידות בולטות של נומרוס קלאר וזו בין צרכני התרבות של ישראל הראי שונה לאלה של ישראל השנייה, ומתמקדת

לאה פורת
סימון לישראל הראשונה

בתפקידה כמשפך-מימון למימון התרבותי הקיים.

ב-15 באוקטובר עלה לקריית-שמונה פרוייקט השחקנים של תיאטרון חיפה, שי במרכזו עבודה התנדבותית של שחקני התיאטרון בבתי-הספר, במרכזים הקהילתיים ובמועדוני-נוער, בעבודה המשוייגלבת בסטודיו לפיתוח והעשרת הכלים המשחקיים של המשתתפים בפרוייקט. פעור לה ראשונית, חלוצית ומהפכנית זו, שהיא עבודה יומיומית שחורה, שאינה דומה לי העלאת מחזה של אפרים קישון או של ארתור מילר בתיאטרון מסובסד, עשויה להיחשב לנקודת-מימנה תרבותית בחיי ישראל השנייה, היא עתידה להשפיע ברבות הימים גם על חיי התרבות של ישראל הראשונה. את הפרוייקט מנהלת הבמאית גולה ציילטון, ובין אלה שהבטיחו את השתתפותם בו מצויים: אמנון מסקוו, עודד קוטלר, א.ב. יהושע ואחרים.

במימון הפרוייקט החדשני הזה משתתפים: עיריית קריית-שמונה, מיפעל הרווחה של משרד החינוך, קרן התרבות אמריקה ישראל והתיאטרון העירוני בחיפה. במיפעל על זה בולט היעדר המימון והתמיכה מרעם המועצה לתרבות ולאמנות. זו מוצאת צרכים עדיפים לשם הוצאתם של 200 מיליון לירות המוקצבים לתרבות ולאמנות. במאי תיאטרון צעיר, שנדהם מאטימות המועצה לצרכי התרבות האמיתיים של ישראל, אמר על כך: "זהו נומרוס פורתוס".

* מונחה בזמנו על-ידי יגאל אלון, לאחר שהוכיחה כוש רב, בהגינה על האינטרסים הפוליטיים-כלכליים של סופרי דור ה"פלמ"ח, כמבקרת תיאטרון בביטאון לאחדות-העבודה משא.

בעולם

"סופר בורגני"

לפני כמה ימים הפיצה סוכנות הידיעות של סין העממית את הידיעה, כי ממשלת סין עומדת להדפיס מחדש מהדורה מתורגמת לסוגית של המחזה הלום ליל קיץ לוויליאם שיקספיר. לכאורה ידיעה מעט רבה ביותר.

בעיצומה של מהפכת התרבות הסינית, ב-1967, ביקר שם גדול סופרי איטליה, אלברטו מוראביה, שסיכם את רשמיו בספר מטע בסין האדומה *. בספר מעולה זה מתאר מוראביה בין השאר מיפגש בינו לבין אחד מחשובי סופריה של סין, במהלך הפגישה שאל מוראביה את הסיני לדי עותיו על סיפורת:

אחרי רגע התחלתי שוב: האם שמעת אייפסם על גיימס גינס? לא.

ומה דעתך על שיקספיר? הוא הכיר אותי, אך לא חש יראת-כבוד כלפיו. הוא ענה כנתי, כאילו היה שיקספיר בן-זמננו: שיקספיר הוא סופר בורגני.

הוזה אומר? סובייקטיבי מדי. ניסינו לערוך הצגה של "ארתור", השחקנים היו מופרדים ונבזים, וכן גם הקהל. היה זה קהל של משמרות אדומים. אחרי ההצגה, כשנשאלו

אלברטו מוראביה
אמנות מטרידה ומרגיזה

מה הם חושבים - ריפו את ידינו מהצגת המחזה. יותר מדי מטריד ומרגיז.

האם לא צריכה האמנות להיות מטרידה ומרגיזה?

האמנות חייבת לשרת את ההמונים. האם אתה מתכבב את שולחנך?

לא. הוא בונד. וחזן מזה, הוא הסכים לקבל את פרס נובל.

ופסטרנק? הוא כופר ...

מסתבר שתקופה בת עשר שנים שחלפה ועברה על סין מאז מהפיכת התרבות והמשמרות האדומים, שינתה בהדרגה את הטעם הסיפורתי. יתכן שהדפסת מחזהו של שיקספיר מעידה על כך שהוא חדל להיות "סופר בורגני".

* סידרת אופקים, הוצאת עם עובד, 159 עמודים.

תוד

קיפוח וטיפוח

קיפוח וטיפוח הוא ספר סטנסיל המיועד לשמש כמפתח לסיפורת על התלמיד טעון הטיפוח. רקעו החברתי והתרבותי והטייפול בקידומו. בספר, שמהדורה שנייה שלו ראתה אור בימים אלה *, מצוייה ביבליוגרפיה מוערת, מפתח לפי א"ב ומפתח שיטתי.

הוא כולל רשימה של כ-800 פריטים ביבליוגרפיים ומראיימקומות של מאמרים ומחקרים, הרלבנטיים לנושא חינוכם של תלמידים טעוני טיפוח, ופירוט של עבודות עתירות-מידע מתחומים כמו: סוציולוגיה, דמוגרפיה, אנתרופולוגיה, קרימינולוגיה, תיכנון עירוני והתיישבות, פסיכולוגיה, כלכלה, רפואה, עבודה סוציאלית, היסטוריה, סטטיסטיקה חברתית, תולדות התרבות ואפילו מעט סיפורת יאורי רית וסיפורת יפה.

מטרתו של הספר: לסייע לאנשי העיון והמחקר בארץ בהעמקת לימודן של הבעיות הקשורות בנושאי הטיפוח, הקיפוח והרווחה. מתוך עיון ברשימת הנושאים ובאופן מיון ורישום המחקרים, ניתן לקבל תמונת-עומק של החברה הישראלית, תרבותה, מנהגיה והסכנות האורכות לה, מעבר לשטחיות בה מוצגים נושאים אלה בכלי התיקשורת למיניהם.

מסך החול

ילדי נאצר

ראם ופונט, שני אינטלקטואלים בני קהיר, הינם יצירי פאראדוקס: צעירים בעלי הרגלים של עשירים; מצריים שקיבו לו חינוך אירופי; אידיאליסטים המשלתיים את כל ילבהם על סיכויי המהפיכה המצרית המוכיחה, בדומה למהפיכות אחי רות, כי "המהפיכה טורפת את מיטב בניה".

האכזבה מהמהפיכה המצרית היא תמצית סיפורו של ואניה גאלי ** בירה במודעו הסנוקר ***. עתה, כאשר מערכת היחסים בין מצרים לישראל מתחילה לקבל ממד המניח את הדעת, למרות סימני הירשאלה המרובים המרחפים באוויר, הרי שתיאור האווירה וההווי של האינטלקטואלים המצריים במהלך שנות ה-50 מטיל אור על הקרקע בה צומחת האהדה לנושאים מצריים אנוואר אל-סאדאת בארצו, לאחר ביקורו חסר התקדים בישראל.

בירה במודעו הסנוקר מציג את לבטייהם של כמה צעירים קופטים, מוסלמים ויהודים, לנוכח התמורות העוברות על מצרים בעשור הראשון למהפיכה. השקפתיים

* מאת אברהם שטאל, בהוצאת לישכת המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות, 246 עמודים.

** WAGUIH GHALI, הקדים ב-10 שנים את העיתונאים המצריים בפמלייתו של הנשיא אל-סאדאת, ביקר בארץ ופירסם את רשמיו בטיימס הלונדוני. בינואר 1969 נמצא ללא רוח חיים בדירתו בלונדון. ממלא מקום שרהחוק המצרי כיום, בוטרט גאלי, הוא בן דודו.

*** Penguin New Writers Series, Beer in the Snooker Club

תיהם בנושאים של ישראל, ציונות, מיל-חמה, אימפריאליזם, זכויות הפרט, עתי-דה של מצריים, קומוניזם וחלומות אישיים. תורמות להסתכלות על החברה הימצרית, תוך הערכה מחודשת:

שיחה לאחר "מיבצע קדש"

פונט שואל את לוי: "האם אתה חושב שאנגליה וצרפת היו תוקפות אותנו, במקרה שישאל היתה מסרכת לשתף איתן פעולה?" תשובתו של לוי היא: "כן, ישראל היתה תוקפת גם ללא שיתוף-הפעולה התוקפני של אנגליה וצרפת. אך לו ישראל היתה מצרפת קולה למתקנות הערבים נגד ריכוז הכוחות בקפריסין, והיתה אומרת לערבים: לא משנה מה הם הכרלי ההשקפות בינינו, אין כבוונתנו לשמש מבשר של מזימה אימפריאליסטית נגדכם, הרי שטוב היה נעשה..." ובהמשך דבריו מוסיף לוי ואומר: "עובדה, שמיספר רב של ישראלים התנגדו לתוקפנות כסואני. בישראל ישנו ציבור סוציאליסטי רציני ורב."

"סוציאליסטים רציניים? אני מכיר את הסוציאליסטים הרציניים שלך. מורים אדלי-מן * זה בודאי הסוציאליסט הרציני שלך..."

האשה בעלת הצלקת

ראם שואל את עדנה - בת ליהודים עשירים, חברה במפלגה הקומוניסטית ואהובתו בעבר - איך נחרטה הצלקת לאורך לחיה: קצין אורז, לא היה עליה לספר לי, קצין ממזר ואורז בא לערוך חיפוש בכיתה, קצין חוירי ורכיבן. משורס. מקסים. בהתחלה הוא אמר "רק שני-רה", אבל מרשהו הבטיח לו כנראה שכי-בה טובה... יהודיה. כמה? סכין? בשכר זכויות?

"כמגלב", היא ענתה מבלי שנשאלה. "אז מה", צעקתה, "אז מה, לכל הרוי-חות? האם אין קצינים מנוולים גם בישראל? האם אינם טובחים נשים וילדים ערבים? האם קנייה אינה מלאה בקצינים כריטיים מנוולים? האם אלג'יריה אי-

* חבר פרלמנט בריטי מטעם הלייבור, ממוצא יהודי, שנתפרסם בשנות ה-50 בניסיונותיו להשכיח שלום בין ישראל למצריים.

גמאל עבד-אל-נאצר
חלומות אישיים